

רע"פ 2275/15 - אלכסנדר אברמוב נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 2275/15

לפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן

המבקש: אלכסנדר אברמוב

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 16.3.2015 בע"פ 33406-08-14 שניתן על ידי כבוד השופטים: א' טל - נשיא, ז' בוסתו וש' בורנשטין

בשם המבקש: עו"ד חיים אוחנה

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (הנשיא א' טל והשופטים ז' בוסתן וש' בורנשטין) בע"פ 33406-08-14 מיום 16.3.2015, במסגרתו נדחה ערעור המבקש על הכרעת דינו של בית משפט השלום בנתניה (השופט ח' טרסי) בת"פ 47879-06-13, לפיו המבקש הורשע בסחר בסם מסוכן, עבירה לפי סעיף 13 יחד עם סעיף 19א (להלן: סחר בסם מסוכן) לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973(להלן: פקודת הסמים המסוכנים), והושתו עליו 48 חודשי מאסר לריצוי בפועל; 12 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר, שלא יעבור כל עבירה מסוג פשע על פקודת הסמים המסוכנים; קנס בסך של 10,000 ש"ח; פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה למשך שנה מיום שחרורו מהמאסר; וחילוטם של שני רכבים, האחד באופן מלא והשני באופן חלקי.

עמוד 1

2. ביום 23.3.2014, בית המשפט השלום בנתניה הרשיע את המבקש בעבירה של סחר בסם מסוכן. המבקש הורשע בעבירה שיוחסה לו בכתב האישום, על-פי עובדות כתב האישום, המבקש מכר לסוכן משטרתי סמוי (להלן: הסוכן) מנות סם מסוכן מסוג קוקאין והרואין ביום 27.8.2012. הסוכן התקשר למבקש ביום זה בשעה 22:53 ומסר לו כי הופנה אליו לצורך רכישת סם. המבקש הנחה את הסוכן ואת השוטר הסמוי שהתלווה אליו (להלן: יוסי) לבית בו שהה המבקש באותה עת, ברחוב ז'בוטינסקי בעיר נתניה. הסוכן ויוסי הגיעו לאותו הבית ובפגישתם עם המבקש סיכמו על רכישת 20 גרם סם מסוכן מסוג הרואין ו-20 גרם סם מסוכן מסוג קוקאין, בעלות כוללת של 11,000 ש"ח ששולמו במעמד זה. סמוך לשעה 23:40, בתחנת דלק בנתניה, מסר המבקש לידי הסוכן 19.98 גרם סם מסוכן מסוג הירואין ו-20.05 גרם סם מסוכן מסוג קוקאין.
3. בית המשפט השלום דן בהכרעת דינו בשתי טענות מרכזיות של המבקש. הטענה הראשונה, והמשנית לענייננו, נגעה לשאלת זיהויו של המבקש כאדם שביצע את עסקת הסמים עם הסוכן ועם יוסי. למרות כפירתו של המבקש, נקבע בהכרעת הדין כי הוא אכן האדם שמסר את הסמים המסוכנים לסוכן וליוסי בתמורה ל-11,000 ש"ח. קביעתו של בית משפט השלום התבססה על שלושה אדנים: ראשית, היכרותו המוקדמת של הסוכן עם המבקש שהקלה עליו את מלאכת הזיהוי. שנית, מסדר זיהוי באמצעות תמונות שנערך ליוסי במסגרתו הוא הצביע על תמונתו של המבקש כאדם שמסר להם את הסמים וקיבל מהם כסף בתמורה. שלישית, הכתובת בה סוכמה מכירת הסמים והטלפון ממנו הנחה מוסר הסמים את הסוכן ואת יוסי תואמים לפרטיו האישיים של המבקש.
4. הטענה השנייה והעיקרית שנידונה בהכרעת הדין בבית משפט השלום נוגעת לפגמים שנפלו במסלול העברת הסמים מרגע שנמסרו לסוכן וליוסי ועד לרגע שנבדקו והובאו בפני בית המשפט (להלן: שרשרת הסם). טענה זו מתחלקת לשתי טענות מרכזיות: ראשית, טען המבקש כי קיימים פערים בין עדותו של הסוכן לבין עדותו של יוסי, הן ביחס למספר שקיות הסם שמסר להם המבקש, הן ביחס למיקום בו הם הניחו את שקיות הסם ברכב בו נסעו. בשל כך, טען המבקש כי לא ניתן לקבוע מעבר לכל ספק סביר כי מכלול הסמים שהועברו בסופו של יום למז"פ מקורם במבקש. שנית, טען המבקש כי מפעיל הסוכנים המשטרתי (להלן: המפעיל), אשר קיבל את שקיות הסם מידיהם של יוסי והסוכן, לא סימן את השקיות כמקובל ולא הכניסן לשקיות אטומות ומסומנות. המבקש טען כי נוכח העובדה ששקיות הסם עברו מיד ליד באופן זה, מתקיים ספק סביר כי החומרים שנשלחו בסופו של דבר למז"פ אינם אלו שנמסרו לסוכן וליוסי על ידי המבקש.
5. בית משפט השלום דחה את שתי הטענות בעניין הפגמים שנפלו לאורך שרשרת הסם. ביחס לטענה הראשונה, הסכים בית המשפט עם עמדת המבקש לפיה מתקיימות סתירות בין עדויות יוסי והסוכן גם ביחס למיקום שקיות הסם ברכב וגם ביחס למספרן. הסתירה במיקום השקיות הוסברה בכך שהסוכן נשאל לגבי מיקום השקיות זמן רב אחרי האירוע ולאחר שהיה שותף לעוד מספר רב של עסקאות דומות. כמו כן, בגרסה שמסר הסוכן מיד לאחר האירוע, תאם תיאורו את המיקום שמסר יוסי. הסתירה ביחס למספר השקיות יושבה על ידי כך שהן היו קטנות מאוד ושחורות והעסקה התבצעה בלילה. כמו כן, יוסי לא אחז בשקיות עצמן בשום שלב לאורך האירוע. בית משפט השלום נתן עדיפות לגרסת הסוכן לפיה היו שתי שקיות סם שחורות. לגבי עדותו של יוסי, לפיה הייתה רק שקית שחורה אחת, נקבע שטעותו נעשתה בשגגה ובתום לב. ביחס לטענה השנייה, קבע בית משפט השלום כי אף על פי שנפלו פגמים במלאכת הסימון והאבטוח של שקיות הסם, הרי שהוכח מעל לכל ספק סביר כי החומרים שמסר המבקש לסוכן וליוסי הם אלו שנבדקו בסופו של דבר במז"פ.
6. בגזר דינו מיום 13.7.2014, עמד בית משפט השלום על הפגיעה החמורה בערכים חברתיים שנגרמת כתוצאה משימוש בסמים מסוכנים. בין השאר התייחס בית המשפט לפגיעה בשלום הציבור, בבריאותו, בביטחונו האישי וברכושו.

בית המשפט הדגיש את העובדה כי סוחרי הסמים הם אלו שעומדים בראש מדרג החומרה של עבירות הסם. נסיבות העבירה שביצע המבקש חמורות מבחינת סוג הסמים בהם סחר, כמות הסמים שסיפק וערכם הכספי הרב. עוד נקבע לגבי המבקש כי הוא מצוי היטב בעולם הסמים וכי יש לו נגישות לסוגים שונים של סמים בהיקפים ניכרים. בהתחשב במכלול נסיבות אלו נקבע כי מתחם עונשו של המבקש נע בין 27-54 חודשי מאסר. בקביעת מיקום העונש בתוך המתחם נלקחה בחשבון לחומרה העובדה שהמבקש ביצע עבירות רכוש, אלימות, מין וסמים בעברו, ועל אף שריצה תקופות מאסר ממושכות לא שינה את דרכיו. בית המשפט השלום קבע כי עבר פלילי כה מכביד מחייב השתתפות עונש בחלקו העליון של המתחם. במסגרת הנסיבות המקלות התייחסה הערכאה הדיונית לגילו המבוגר של המבקש ולבעיותיו הרפואיות. בהתחשב במכלול נסיבות אלו גזר בית משפט השלום את דינו של המבקש כאמור בפסקה 1 לעיל.

7. המבקש ערער לבית המשפט המחוזי כנגד הכרעת הדין ולחלופין כנגד חומרת העונש. וערעורו נדחה ביום 16.3.2015. בית המשפט המחוזי קבע כי כל הטענות שנטענו בהודעת הערעור קיבלו מענה מפורט בהכרעת דינו של בית משפט השלום בהתבסס על חומר הראיות, החוק והפסיקה. עוד נקבע כי אין מקום לערער על הממצאים העובדתיים והמסקנות של בית המשפט השלום אשר מבוססים כדבעי על חומר הראיות ועל האמון שניתן בעדותם של יוסי והסוכן. בעניין גזר הדין קבע בית המשפט המחוזי כי הערכאה הדיונית התייחסה לכל השיקולים לקולה ולחומרה, איזנה אותם כראוי והטילה על המבקש עונש הולם בתוך המתחם שקבעה. בשל כך, קבע בית המשפט המחוזי כי אין הצדקה להתערבות ערכאת הערעור בעונש.

הבקשה למתן רשות ערעור

8. בבקשה למתן רשות ערעור, המבקש טוען כי נפל פגם ממשי ומהותי בכל אחת ואחת מהחוליות המרכיבות את שרשרת הסם, למן הרגע בו התקבלו שקיות הסם מהמבקש ועד הרגע בו נמסרו לבדיקה במטה הארצי לצורך קביעת זהות תוכנו ומשקלו. צבר פגמים זה יש בו, לדעת המבקש, מספיק כדי להביא לספק סביר בדבר אשמתו. עוד טוען המבקש כי מקרה זה מעורר שאלה משפטיות בעלת חשיבות ציבורית - היכן עובר קו הגבול בין פגמים בחקירת המשטרה שאינם מובילים לפסילת שרשרת הסם, לבין פגמים מהותיים, היוורדים לשורשו של עניין, אשר יש בכוחם להוביל לזיכויו של הנאשם ולו מחמת הספק. בנוסף טוען המבקש, כי העונש שהושת עליו חריג בחומרתו ועל כן יש להפחיתו.

דיון והכרעה

9. עיינתי בבקשה למתן רשות הערעור, ובפסקי הדין של בית משפט השלום ובית המשפט המחוזי ואני סבור כי אין מקום להתערב בהם. הלכה היא, כי אין מעניקים רשות לערעור שני, אלא אם עולה טענה בעלת חשיבות כללית, בין משפטית ובין ציבורית (ראו ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיה) (13.7.1982) (להלן: חניון חיפה)). בענייננו, בקשת רשות הערעור אינה מעוררת שאלה משפטיות עקרונית שכזו והמבקש לא הצביע על עילה המצדיקה דיון ב"גלגול שלישי" בהתאם להלכת חניון חיפה. בקשתו של המבקש לקיים דיון בגלגול שלישי בעניינו באצטלה שהבקשה מעוררת שאלות משפטיות והינה בעלת חשיבות ציבורית, דינה להידחות. קו הגבול בין פסילת שרשרת הסם בשל מחדלי חקירה לבין קבלת שרשרת הסם כראייה קבילה, הינו במובהק שאלה קונקרטיים אשר תידון באופן פרטני בכל מקרה ומקרה בהתאם לנסיבותיו. עמדתי בעבר על עניין זה בהרחבה:

"הקביעה כי התקיימו מחדלי חקירה בעניינו של פלוני אינה מביאה באופן אוטומטי לזיכויו. בכל מקרה ומקרה מעריך בית המשפט באופן פרטני את השפעתם והשלכותיהם של מחדלי החקירה. בתהליך זה, נזקפים מחדלי החקירה לחובתה של התביעה ומכבידים את הנטל המוטל עליה להוכיח את אשמתו של הנאשם מעבר לכל ספק סביר. בצידו השני של המטבע, עשויים הם לסייע לטענות הנאשם בדבר קיומו של ספק סביר בגירסת התביעה. בית המשפט בוחן את משמעותם של המחדלים לנוכח התשתית הראייתית שהונחה. כן הוא בוחן את חומרת המחדלים והאם נפגמה יכולת

הנאשם להתגונן מפני האישומים נגדו" (ע"פ 2842/10 קלדרון נ' מדינת ישראל (23.1.2012)).

10. אם כן, הסוגיה היחידה שמעלה המבקש בפניי הינה סוגיה פרטנית ולכן ממילא איננה מתאימה לדיון בגלגול שלישי. מעבר לצורך יצוין, כי בקשתו של המערער מתמקדת בעניין עובדתי גרידא. בית משפט השלום קבע כממצא עובדתי ומעבר לכל ספק סביר, כי הסמים שמכר המבקש נשמרו לאורך כל חוליות השרשרת מבלי שהוסיפו או גרעו מהם. כידוע, ערכאת הערעור אינה נוהגת להתערב בממצאים עובדתיים אותם קבעה הערכאה הדיונית, אשר התרשמה מן הראיות ומן העדים שהופיעו בפניה (ראו: ע"פ 993/00 שלמה נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(6) 205 (2002); רע"פ 6431/12 הרוש נ' מדינת ישראל (21.11.2012) רע"פ 896/07 סמירנוב נ' מדינת ישראל (4.9.2007); ע"פ 9468/10 פלוני נ' מדינת ישראל (16.4.2012) ע"פ 10049/08 אבו עזא נ' מדינת ישראל (23.8.2012). הלכה זו מקבלת משנה תוקף כאשר מדובר בבקשת רשות ערעור בגלגול שלישי. גם במקרה שלפנינו, לא ראיתי מקום לסטות מהלכה זו ולהתערב בקביעותיו של בית משפט השלום, או של בית המשפט המחוזי.

11. נותרה טענתו של המבקש כלפי גזר דינו. הלכה היא כי טענות לעניין חומרת העונש אינן מקימות עילה למתן רשות ערעור אלא במקרים חריגים של סטייה ניכרת ממדיניות הענישה (ראו: רע"פ 1174/97 רפאלי נ' מדינת ישראל (24.3.1997); בר"ע 2853/91 פלוני נ' מדינת ישראל (13.8.1991)). סבורני כי המקרה הנוכחי אינו נמנה על אותם מקרים, וזאת בפרט לנוכח כך ששתי הערכאות הקודמות התייחסו בהרחבה וביסודיות למכלול השיקולים בקביעת עונשו של המבקש והגיעו למסקנה דומה.

12. סוף דבר, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ט"ז באייר התשע"ה (5.5.2015).

שׁוֹפֵט